

Bilaga 3 Lagar som styr Region Gotlands webbplatser

Bilaga 3 till Riktlinjer för Region Gotlands externa webbplats

Detta dokument beskriver de centrala lagar som reglerar gotland.se. Syftet är att säkerställa att webbplatsen uppfyller relevanta juridiska krav på bland annat personuppgiftshantering, upphovsrätt och tillgänglighet.

Upphovsrätt

Den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk har upphovsrätt till verket oavsett om det är skönlitterär eller beskrivande framställning i skrift eller tal, datorprogram, musikaliskt eller sceniskt verk, filmverk, fotografiskt verk eller något annat alster av bildkonst, alster av byggnadskonst eller bruks konst, eller verk som har kommit till uttryck på något annat sätt.

Till litterära verk hör även kartor, samt även andra i teckning eller grafik.

Texter

Lagen säger bland annat att citat får göras "*i överensstämmelse med god sed*" och "*i den omfattning som motiveras av ändamålet*". Omfattningen av ett citat är inte lagreglerad annat än genom ovanstående formuleringar.

Citat får främst göras för att kritisera, utlägga eller belysa andra verk eller för att understryka det egna ställningstagandet och inte endast i syfte att försköna det egna verket (§ 22 -23 URL). Att återge en hel recension/text innebär inte någon citering, utan en otillåten kopiering om tillstånd inte har inhämtats. Även om man håller sig inom citaträttens tämligen snäva gränser måste man resp ektera upphovsmannens ideella rätt (§ 3 URL).

Fotografier

Fotografier är mycket brett skyddade av Upphovsrättslagen (URL). En bildrätt tillkommer enligt 49 a § URL den som har framställt en fotografisk bild (fotografen). Bildrätten innebär att fotografen har uteslutande rätt att framställa exemplar av bilden och göra den tillgänglig för allmänheten. Rätten gäller oavsett om bilden används i ursprungligt eller ändrat skick och oavsett vilken teknik som använts.

Med fotografisk bild avses enligt 49 a § 2 st URL även en bild som har framställts genom ett förfarande som är jämförligt med fotografi. Bildrätten gäller enligt 49 a § 3 st URL till dess femtio år förflutit efter det år då bilden framställdes. Bildrätten är hårt knuten till den fotografiska bilden. Det här innebär att ett återgivande av en fotografisk bild inte behöver vara ett intrång i bildrätten om återgivandet inte är en direkt kopia av den fotografiska bilden, utan snarare ett återgivande av motivet. Värt att notera är att fotografiska bilder ofta har flera upphovsmän. En bild av ett konstverk kan vara skyddat både av bildrätt och av konstnärens upphovsrätt. För den typen av bilder räcker det sålunda inte att skaffa fotografens tillstånd för användning, även den som har upphovsrätten till konst verket måste ge sitt medgivande för användningen.

Bilder

Bilder är skyddade av upphovsrättslagen (URL), förutsatt att de har s.k. verkshöjd. Med bilder avses här konstverk, illustrationer, teckningar och måleri dock inte fotografier. En bild som har verkshöjd är skyddad av URL även i fall den publicerats på en webbplats. Verkshöjdskravet för bilder är lågt ställt, varför varje bild som återfinns på Internet bör betraktas såsom upphovsrättsligt skyddad.

Det är tillåtet att framställa exemplar av den för enskilt bruk, exempelvis genom att hämta bilden från webbplatsen och skriva ut den på en skrivare för att bevara bilden. Det är inte tillåtet att citera bilden med hänvisning till citaträtten. En bild kan dock återges i anslutning till en kritisk eller vetenskaplig framställning enligt 23 § URL.

All annan användning kräver dock medgivande från upphovsmannen, eftersom sådan användning innebär ett intrång i upphovsmannens exklusiva förfoganderätt.

Normalfallet är att tillstånd måste inhämtas från varje rättsinnehavare. Observera att du inte kan använda bilder du hittat på Internet om det inte uttryckligen framgår i anslutning till bilden. Var därför försiktig med att använda: bilder du hittat på Internet, knappar, navigationsbilder och liknande.

För en mer fullständig information om upphovsrättslagen, läs [här](#).

Personuppgiftshantering – GDPR

Publicera bilder, filmer och ljud på internet

När det gäller publicering av bilder på människor på en webbplats måste ni alltid följa reglerna i dataskyddsförordningen. Till exempel måste ni ha klart för er vad syftet är och med vilken rättslig grund ni behandlar personuppgifterna.

Bilder och ljud kan vara personuppgifter

All slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en fysisk person som är i livet räknas enligt dataskyddsförordningen som personuppgifter. Även till exempel teckningar, foton, och filmer kan alltså vara personuppgifter om de avbildar människor. Till och med en ljudfil med en persons röst kan vara en personuppgift.

Får vi publicera mingelbilder från vårt event för att informera om vår verksamhet?

Ni måste hitta en rättslig grund för behandlingen och i övrigt uppfylla dataskyddsförordningen, till exempel de grundläggande principerna och reglerna om information.

Kan samtycke vara en bra rättslig grund för den här publiceringen? Nej, det kan bli onödigt krångligt, inte minst för att det kan vara svårt att inhämta samtycke om det är många personer på bilden. Ni kan därför behöva hitta en annan rättslig grund.

Rättslig grund för myndigheter

Vi antar alltså att syftet med att publicera bilderna är att informera om er verksamhet. Den rättsliga grunden kan då vara att ni utför en uppgift av allmänt intresse när ni publicerar bilderna.

Att det är myndigheters uppgift att tillhandahålla information om sin verksamhet framgår av 6 § myndighetsförordningen.

OBS! När en myndighet behandlar personuppgifter för att fullgöra sina uppgifter får den inte luta sig mot den rättsliga grunden intresseavvägning. Det kan däremot ett företag eller en privat organisation göra. Se nästa stycke!

Den registrerades rättigheter

Personerna som är med på bilderna har rättigheter enligt dataskyddsförordningen. Informera därför besökarna på eventet om att deras personuppgifter, alltså bilderna, kan komma att

användas för att informera om verksamheten på webbplatsen och att de har möjlighet att invända mot detta. Informera också om vem de ska kontakta.

Ni måste inte samla in namn på alla som är med på bilderna endast för att kunna följa reglerna i förordningen. Men om någon identifierar sig själv och vill utöva sina rättigheter, så gäller rättigheterna i förordningen.

Får vi publicera bilder på våra anställda på vår webbplats?

Möjligheten att publicera bilder på anställda får bedömas i varje enskilt fall. Ni måste följa reglerna i dataskyddsförordningen som helhet och dessutom ha klart för er vad syftet med publiceringen är och vilken den rättsliga grunden är.

Att få sin bild publicerad på internet kan av många upplevas som särskilt känsligt. Fråga därför alltid den anställde innan ni publicerar bilder.

Är samtycke alltid en lämplig rättslig grund? Nej, samtycke är ofta inte lämpligt i anställningsförhållanden eftersom anställda står i beroendeställning till arbetsgivaren. Det kan därför vara svårt att visa att samtycket är frivilligt. Ni kan alltså behöva hitta en annan rättslig grund.

Rättslig grund för myndigheter

Om ändamålet med att publicera bilder på anställda är att informera om er verksamhet kan den rättsliga grunden vara att behandlingen är nödvändig för att uppfylla en uppgift av allmänt intresse.

Att det är myndigheters uppgift att tillhandahålla information om sin verksamhet framgår av 6 § myndighetsförordningen.

Inom ramen för den uppgiften anser Datainspektionen att det finns utrymme att ha namn och bild på exempelvis generaldirektör, presskontakt och andra anställda i publika roller, beroende på vad det är för myndighet. Däremot kan man förmodligen inte åberopa den rättsliga grunden för att få publicera bilder på alla anställda, som till exempel enskilda handläggare.

Den enskilde, vars namn och bild har publicerats, har rätt att göra invändningar mot behandlingen.

Läs mer om rätten att göra invändningar

OBS! När en myndighet behandlar personuppgifter för att fullgöra sina uppgifter får den inte luta sig mot den rättsliga grunden intresseavvägning.

Lag (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor (BBS-lagen)

BBS står för Bulletin Board System och lagen gäller tjänster som förmedlar elektroniska meddelanden. Lagen innebär bland annat att den som tillhandahåller tjänsten har ansvar att hålla uppsikt över anslagstavlan och ta bort meddelanden som uppenbart utgör till exempel olaga hot, hets mot folkgrupp eller innebär ett intrång i upphovsrätten.

BBS-lagen gäller framförallt för regionens sociala medie-kanaler, men vid till exempel en medborgardialog där ett öppet diskussionsforum publiceras på gotland.se gäller lagen även för webbplatsen.

Diskrimineringslag (2008:567)

Lagens syfte är att motverka diskriminering och främja lika rättigheter. För en webbplats innebär lagen framförallt att inte personer med funktionsnedsättning ska missgynnas på grund av bristfällig digital tillgänglighet

Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen)

Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service baseras på *EU-direktivet (2016/2102) om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer*. Syftet med lagen är ökad digital tillgänglighet för alla användare, inklusive personer med funktionsnedsättning och har stor påverkan på en webbplats utformning och innehåll. Det gäller allt från navigation, lättlästa texter, färgkontraster och konsekvent navigering. Lagen omfattar myndigheter, regioner och kommuner och andra offentliga organ och innebär kortfattat:

- Att webbplatser, appar och dokument som sprids via dessa utformas så att de är möjliga att uppfatta, hanterbara, begripliga och robusta. Det uppnås genom att vi följer den europeiska standarden *EN 301 549* vilken i sin tur baseras på nivå *AA i Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) version 2.1*. WCAG är internationellt etablerade rekommendationer för tillgänglighet på webben.
- Att användare ska ha möjlighet att påtala brister i tillgängligheten och få dem åtgärdade.
- Att en tillgänglighetsredogörelse som beskriver hur tillgängligheten uppfylls ska publiceras och även innehålla en länk till kommentarsfunktion för att påtala brister och till Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) som har tillsynsansvar.

Under våren 2022 väntas WCAG 2.2 bli den nya officiella rekommendationen vilket på sikt kommer leda till ny version av den europeiska standarden. Även om det är ett långsiktigt arbete är det viktigt att ha med i beräkningen att nya tillgänglighetskrav är att vänta vid utveckling av en ny webbplats.

Förvaltningslag (2017:900)

Förvaltningslagen innehåller bestämmelser om hur förvaltningsmyndigheter (nämnder och förvaltningar) ska gå tillväga vid sin handläggning av ärenden. Webbplatser omnämns inte uttryckligen i lagen men den innehåller bland annat bestämmelser om god service och att det ska vara enkelt och smidigt att komma i kontakt med myndigheten, vilket en webbplats kan bidra till.

Kommunallag (2017:725)

En del i kommunallagen innebär att kommuner och regioner måste erbjuda en digital anslagstavla på sin webbplats. Anslagstavlan ska vara väl synlig och lätt att hitta och det är rekommenderat att länka till anslagstavlan från webbplatsens startsida. Informationen på anslagstavlan ska vara väl avskild och inte kunna blandas ihop med annan information på webbplatsen.

Den digitala anslagstavlan ska bland annat innehålla tillkännagivanden om fullmäktiges sammanträden, tillkännagivanden om justerade protokoll och upplysningar om hur beslut kan överklagas.

Enligt kommunallagen ska också kommunala föreskrifter, förslag till budget och årsredovisning finnas tillgänglig på regionens webbplats.

EU-förordningen (EU) 2018/1724 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster (SDG-förordningen)

Förordningen syftar till att göra det enklare för privatpersoner och medborgare att agera över gränserna, till exempel flytta till ett annat land, arbeta i ett annat land än där man bor eller bedriva affärsverksamhet i ett annat land än där företaget är etablerat. Detta görs genom den EU-gemensamma portalen youreurope.eu, som också kallas Single Digital Gateway, SDG, som är det namn som används för att beskriva förordningen.

Alla EU:s medlemsstater ska tillhandahålla information och digitala tjänster kopplade till portalen och det gäller myndigheter, kommuner och regioner och införandet pågår redan nu, indelat i några olika faser. Rent praktiskt innebär detta bland annat att information och hjälptexter till e-tjänster behöver översättas till engelska och att användare bara ska behöva ange sina uppgifter vid ett tillfälle oberoende av tjänst. Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) är nationell samordnare för införandet av förordningen och har presenterat en handlingsplan. Kommuner och regioner berörs från den 12 december 2022, vilket innebär att arbetet behöver påbörjas innan den nya webbplatsen är på plats.

Språklagen (2009:600)

Språklagen är en ramlag, en allmänt formulerad lag som anger principer, mål och riktlinjer. Språklagen innehåller bland annat bestämmelser om språkanvändning i offentlig verksamhet och i lagen anges också de svenska minoritetsspråken: finska, jiddish, meänkieli, romani chib och samiska. Enskilda har alltid rätt att använda samiska, finska och meänkieli i myndighetsärenden som berör dem, förutsatt att det finns personal som kan dessa språk. I vissa kommuner har medborgarna rätt att använda sitt minoritetsspråk i muntlig och skriftlig kommunikation, men Gotland hör inte till ett av de områdena.

Det finns inte heller några krav på översättningar av innehållet på webbplatsen i Språklagen, men inte heller några hinder att göra det som en service till invånarna. Enligt språklagen ska allt språk på webbplatsen vara vårdat enkelt och begripligt, det gäller så väl svenska som översatta texter.

Automatisk översättning kan användas som komplement och ett stöd för att förstå textens innebörd men bör inte användas för texter där innehållet måste översättas helt korrekt.

Lag (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (PSI-lagen)

Syftet med lagen är att göra det möjligt för olika aktörer i samhället att använda offentlig information för att skapa nya produkter och tjänster, så kallade öppna data. Lagen innebär bland annat att myndigheter ska publicera en förteckning över vilka handlingar som kan tillhandahållas elektroniskt för vidareutnyttjande och att det ska vara enkelt att ta del av öppen data fritt eller till en låg kostnad.

Region Gotland har i dagsläget en portal för öppna data som innehåller geografisk information och tillhandahåller statistik i kommun- och regiondatabasen Kolada.